

Detta nummer av Nollåttan handlar mycket om hemtjänst.

Detta händer i avdelningen

(med reservation för ändringar)

Detta önskar vi att vi skulle kunna göra...

Vi planerar för aktiviteter och årsmöten men, om dessa är möjliga att genomföra vet vi ännu inte. Allt beror på läget med pandemin och på vad Folkhälsomyndigheten och riksförbundet rekommenderar. Mer information ges i kommande nummer av Nollåttan och på hemsidan, dhrs.se Styrelsen och kanslipersonalen arbetar oförtruttet men gör det hemifrån.

April 2021

Sön 11	Bingo – inställt pga pandemi
Ons 14	Avd.styrelsen sammanträder.
Lör 17	Båtresa – inställt pga pandemi

Sön 18 Musik-kafé

Maj 2021

Ons 12	Avd.styrelsen sammanträder
Lör 22-23	Båtresa Mariehamn
Sön 23	Bingo
Lör 29	Musik-kafé

Juni 2021

Ons 9	Avd.styrelsen sammanträder
Fre 25	Midsommarafton bussresa till Lagersberg
Ons 30	Avdelningens årsmöte
Ons 30	Söder om Söders årsmöte

Juli 2021

Lör 31 Bussresa

Aug 2021

Ons 11	Avd.styrelsen sammanträder
Lör 21	Buss och båtresa till Grisslehamn Eckerö
Lör 28	Musik-kafé

Sept 2021

Tis 5-7	Båtresa Höga kusten
Ons 8	Avd.styrelsen sammanträder

Okt 2021

Ons 13	Avd.styrelsen sammanträder
Fre 22	Höstfest

Nollåttan 2021

(med reservation för ändringar)

Utgivning Manusstopp

Nr 3 april V 17 6 april

Sommarblad

juni V 22 8 maj

Nr 4 sept V 37 27 aug

Nr 5 okt V 42 1 sept

Nr 6 dec V 49 19 nov

Nästa nummer

I Nollåttan nr 3/2021 belyser vi färdtjänsten!

Vad tycker du om färdtjänsten?

Skriv till Nollåttan och berätta om dina erfarenheter.

Manusstopp är den 6 april.

Som medlem är du alltid varmt välkommen att skicka in material till tidningen. Redaktionsutskottet tar ställning till publicering och förbehåller sig rätten att redigera och att korta texten. Materialet mailar du till info@dhrs.se eller skickar per post till DHR Stockholmsavdelningen, Hammarby Fabriksväg 23, 120 30 Stockholm.

Innehåll

- 2 Kalendarium
- 3 Ledare
- 5 Att ansöka om hemtjänst
- 7 Politiker Frågor och svar om hemtjänsten
- 13 Hemtjänst historik
- 14 Historik hjälpmedel
- 15 Hemtjänstminnen
- 16 Båtresa Höga kusten
- 19 Hemtjänstupplevelse
- 20 Båtresa Mariehamn
- 22 Söder om söder
- 23 Korsord
- 24 Vipeholmsanstalten
- 28 Medlemsanmälan

[Manusstopp nr 3/2021 är 6/4](#)
[Utgivning april V 17](#)

Kontaktuppgifter

DHR Stockholmsavdelningen

Hammarby Fabriksväg 23

120 30 Stockholm

Bankgiro: 710-9333

Hemsida: dhrs.se

E-post: info@dhrs.se

Ordförande: Nisse Duwähl

Tfn: 073-981 99 34

E-post: nisse.duwahl@dhrs.se

Kansli

Kanslichef: Sebastian Nikula

Tfn: 073-981 99 54

E-post: sebastian.nikula@dhrs.se

Administratör: Gudrun Dahlgren

Tfn: 08 – 564 826 50 (må-to 09.00-13.30)

E-post: gudrun.dahlgren@dhrs.se

Ekonomi: Henric Stenström

Tfn: 070-258 78 94

E-post: henric.stenstrom@dhrs.se

Styrelsen

Nils Duwähl, ordförande

Tfn: 073-981 99 34

E-post: nisse.duwahl@dhrs.se

Magnus Lindmark, vice ordf, kassaförvalt.

Tfn: 070-687 19 60

E-post: mlindmark873@gmail.com

Marita Innergård, ledamot

Tfn: 070-282 18 62

E-post: marita.innergard@gmail.com

Amir Amirrazi, information, sektionråds-ansvarig. E-post: info@dhrs.se

Ulla Kjellvinger, resor och evenemang

Tfn: 073-394 24 64

E-post: ulla.kjellvinger@gmail.com

Valberedning: Yvonne Lindroos

E-post: info@dhrs.se

Nollåttan

Ansvarig utgivare: Sebastian Nikula

Redaktionsutskott:

Lena Haglöf, Louise Lindström

Madeleine Palmgren, tekniskt behjälplig

E-post: info@dhrs.se

Marknad & Annons: Kansliet

Tryck: Bergs Grafiska.

Bilder: DHR och Zakett

Nollåttan ges även ut som taltidning

Ledaren

Allt går i cykler

Allt går i cykler!

När jag växte upp på 1970-talet så pratades det väldigt mycket om långvården. Det som jag kommer ihåg är att det som sas om långvården var väldigt negativt. Och det var en hel del politiker som lovade en massa i vanlig ordning. Jag har en bild i bakhuvudet som visar en stor sovsal med ett ensamt vårdbiträde som skulle vaka över alla som "vårdades" på långvården.

Servicehusen började dyka upp tidigt 1970-tal, om jag inte minns helt fel, vilket skulle vara ett lyft från den kritiserade långvården. Allt skulle finnas i dessa hus, från egna lägenheter till restauranger och en del sjukvård om man var i behov av detta. På 1980-talet arbetade min mamma på ett servicehus som var relativt nybyggt och vad jag minns så var det rätt så trivsamt där. Parallellt så fanns det hemtjänst som gick runt hos dem som bodde "hemma" som det hette. Hemtjänsten var också till för personer under 65 år även om det fanns en del yngre som bodde på servicehus eller pensionärs-hem.

I slutet på 1980-talet fick jag hemtjänst och det fungerade rätt så bra i början. Jag hade samma dam som kom till mig ett par gånger i veckan så det kändes rätt så tryggt. Men så slutade hon och det började dyka upp olika personer varje gång med varierande resultat så det blev till att göra avkall på tryggheten för att till slut avstå helt tyvärr.

1992 kom ÄDEL-reformen som skulle ge äldre personer och personer med funktionsnedsättningar ett bättre liv. Fler skulle bo hemma längre med hemtjänst, i stället för att behöva flytta. I och med detta så fick kommunerna ett större ansvar för dessa personer. Huruvida det följde med mer pengar till kommunerna vet jag inte. Ett par år efter det att den reformen sattes förändrades mina egna behov och jag behövde flytta. Då föreslog min stadsdel att jag skulle flytta in på ett servicehus som hade bantats rejält på personal och förändrats i grunden. Nu blev det inte så för min del utan jag fick assistans i stället.

Det verkar vara så att en hel del som genomförs för äldre, både förbättringar och försämringar, så får personer under 65 år hänga med på låget så att säga.

I mitten av 1990-talet kom en besparingsvåg i kölvattnet av finansskrisen vilket märktes för både personal och brukare av hemtjänst. Det blev t.ex. allt vanligare med en högre personalomsättning. Tanken om valfrihet föddes. Och en del privata aktörer började dyka upp för att bedriva hemtjänst och verksamhet i olika boenden

Fortsättning på sidan 4

LEDAREN, FORTSÄTTNING FRÅN SIDAN 3

för äldre. Runt 2008, i samma veva som upphandlingarna blev vanligare, kom lagen om valfrihet (LOV). I och med det så fick jag lära mig nya ord så som timmis och springvikarie.

Det var en del skandaler med några privata aktörer 2011. Då höjdes en del röster bland politiker, att mer pengar skulle skjutas till för att höja kvalitén.

Olika reformer som kommer och går verkar höja upp det hela ett tag för att sedan rustas ner när ekonomin svänger eller att politiken flyttar fokus.

I de kontakter jag har haft med medlemmar genom åren har jag lagt märke till att insatserna från hemtjänsten bli kortare och kortare och personalen får springa benen av sig för att hinna med.

Nu är det återigen politiker som höjer rösten i riksdagen att det måste skjutas till mer pengar till omsorgen med tanke på vad som har hänt under det gångna året. Samtidigt så har deras politiska kollegor på kommunal och regional nivå, innan pandemin bröt ut, gjort besparingar på omsorgen.

Detta har även skett under pågående pandemi. En grannkommun till Stockholm beslöt att privatisera hela hemtjänsten för att spara pengar.

Hur detta går ihop kan man ju fråga sig. Och vad händer när denna pandemi är över och allt som nu sker ska betalas? Kommer politiken då att göra ytterligare besparingar eller? Och hur ska politiken med Erik Slottner (KD) som nu är äldreborgarråd i Stockholm återupprätta förtroendet för bland annat hemtjänsten?

Allt går i cykler. Varje årtionde verkar ha sin skandal inom omsorgen som ska utredas under något år för att sedan mynnas ut i en ny reform som ifrågasätts om den är kostnadseffektiv eller ej för staden.

Utveckling till det bättre ja, men inte till det sämre! Vi får se hur det blir framöver. Just nu känns det mörkt och tufft även solen har smält bort snön så det går att komma ut på en promenad trots allt.

Nisse Duwähl

ordförande

4

PÅMINNELSE

Stockholmsavdelningens Årsmöte 2021

Avdelningen håller sitt Årsmöte den 30 juni 2021 för verksamheten för år 2019 och år 2020, mellan kl 13.00-16.00.

Söder om Söder håller sitt Årsmöte den 30 juni 2021 för verksamheten för år 2019 och år 2020, mellan kl 10.00-11.00

Årsmötena kommer att hållas i Bagarmossen Folkets Hus.

Vi följer hela tiden Folkhälsomyndighetens råd och rekommendationer varför datumet kan komma att ändras.

Råd och Stöd

Om du vill prata med någon och få råd och stöd tveka inte att ringa till oss.
Ring till

Sebastian Nikula
tfn 073-981 99 54,

Nisse Duwähl
tfn 073-981 99 34

eller Kent Malmqvist
073-658 01 86.

Nollåttan

Sedan gammalt är Nollåttan ett fristående organ som avdelningsstyrelsen beslutar om när det gäller ekonomin.

Redaktionsutskottet har i uppdrag att svara för innehållet. Ansvarig utgivare har i uppdrag att se till att innehållet inte strider mot lagstiftningen och inte är kränkande.

Att ansöka om hemtjänst

Hemtjänst är en kommunal angelägenhet och skiljer sig därför från stadsdel till stadsdel och från kommun till kommun både vad gäller organisation och avgifter. Hos en del kommuner finns hemtjänsten under äldreomsorgen och hos andra under socialförvaltningen.

Hemtjänsten är en behovsprövad insats som socialtjänsten kan bevilja med stöd av 4 kapitlet paragraf 1 i socialtjänstlagen (SOL). Det innebär att du måste ansöka om hjälp hos kommunen. En biståndshandläggare kommer då att utreda och bedöma ditt behov av hjälp (bistånd) samt besluta vilket stöd du får.

Till skillnad från personlig assistans är hemtjänsten avgiftsbelagd. Socialtjänstlagen styr hur stor avgiften är. Avgiften baseras på prisbasbeloppet. Årets (2021) prisbasbelopp är 47.600 kronor. Din avgift grundar sig på din inkomst, din boendekostnad och vilka insatser du får. Det är kommunfullmäktige som beslutar om taxorna i respektive kommun.

Hemtjänst kan delas in i uppgifter av servicekaraktär och uppgifter som mer inriktas på personlig omvårdnad. Med servicekaraktär menas praktisk hjälp såsom städning, inköp och ärenden, matlagning eller distribution av färdiglagad mat. Personlig omvårdnad är insatser som behövs för att tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov. Till exempel hjälp för att äta och dricka, klä sig, förflytta sig, personlig hygien och insatser för att bryta isolering och för att känna trygghet och säkerhet i det egna hemmet.

Att ansöka

Du behöver själv ansöka om de flesta insatserna inom socialtjänsten. Det är förvaltningens biståndshandläggare som beslutar om stöd, utifrån dina behov.

Biståndshandläggaren kontaktar dig och ni bokar tid för ett personligt möte i din bostad. Du väljer själv om du vill ha med någon på mötet, exempelvis en anhörig eller vän.

Syftet med mötet är att biståndshandläggaren under samtalet med dig ska få en bild av dina behov och din situation, som underlag för ett beslut. Under mötet ansöker du muntligt eller skriftligt om det stöd och den hjälp du önskar. Du har rätt att ansöka om

vad du vill, men det är biståndshandläggaren som beslutar om vilket stöd du blir beviljad. Behöver du hjälp när du ansöker, kan du be en annan person att vara ditt ombud. Du kan även få hjälp med tolk.

Biståndshandläggaren gör en utredning och beslutar om vilket stöd du har rätt till. Beslutet kallas **biståndsbeslut**. Du får alltid ett skriftligt beslut på din ansökan.

När du har beviljats hemtjänst så väljer du vilken utförare som du vill anlita. Det finns kommunens hemtjänst eller ett antal privata bolag att välja mellan. Tanken är att du ska kunna välja en utförare som passar dina önskemål. Du kan alltid byta utförare om du inte är nöjd.

Avslag

Får du avslag på din ansökan kan du **överklaga**. Du måste överklaga inom tre veckor efter att du fått beslutet. Din stadsdel/kommun kan hjälpa dig med hur du gör om du vill överklaga.

Ändrade behov

Du kan när som helst göra en ny ansökan om dina behov eller önskemål förändras.

Kontaktuppgifter

Stockholms stad

Tfn: 08 – 80 65 65

E-post: aldredirekt.service@stockholm.se

Ekerö

Tfn: 08 – 124 571 00

E-post: info@ekero.se

Lidingö stad (Omsorgs- och socialförvaltningen)

Tfn: 08 – 731 30 00

E-post: omsorg.social@lidingo.se

Sollentuna (Kontaktcenter)

Tfn: 08 - 579 210 00

E-post: kontaktcenter@sollentuna.se

Solna stad

Tfn: 08 – 746 10 00

Bäste politiker! Vad är integritet för dig?

På åtti- och nittiotalet var det en livlig debatt i funktionshinderpolitiken om rätten för en kvinna som har hemtjänst att kunna välja att enbart få personlig service i badrummet eller sovrummet av en annan kvinna. Den rätten var inte självklar men debatten gick inte då enkelt att avfärda och den som envist stod på sig kunde få gehör. Det fanns på många håll en nyvaken respekt för människors integritet.

Jag har själv personlig assistans och vi assistansanvändare gör våra egna val av assistenter. Av det skälet kan jag inte tala av egen erfarenhet om dagens hemtjänst. Däremot hör och läser jag vad andra berättar och frågan om att få välja vem en vill ha hjälp av engagerar mig. Den är lika viktig nu när jag är gammal som den var när jag var 40 år eller yngre. Häromdagen läste jag en insändare i den lokala tidningen där jag bor. Det var en förtvivlad kvinna som har hemtjänst som undrade varför hon inte kunde få välja bort män för hjälp i duschen. Jag kunde tolka att hon var ålderspensionär. Svaret hon fick gjorde mig upprörd, ledsen och besviken. Det fanns inte en tillstymmelse till förståelse från företrädaren för hemtjänsten som underskrivit svaret. Det var skrivet utan engagemang och empati och kunde tolkas ungefär som: håll till godo med det vi har annars får du vara utan hjälp.

Dessvärre var svaret skrivet av en kvinnlig representant för hemtjänsten. Det jag funderar över är hur denna kvinna, med makt i sin hand, själv skulle uppleva om en man stövlade in i hennes sovrum eller badrum och hon själv stod där helt naken och beroende av att hans händer berörde hennes alla kroppsdelar. Det är som om den empatin är bortblåst i dagens debatt. Nu handlar hemtjänstens service i första hand om

resurser och pengar. Behoven och människors integritet är borttagna i besluten.

Det handlar inte enbart om kvinnors rätt att välja bort manlig hemtjänstpersonal i dusch och sovrum. Det handlar om kvinnors och mäns integritet och trygghet i intima situationer i vardagen och om respekten för rädslan att känna sig utlämnad och förminskad.

Hur många olika män och kvinnor ska se mig naken, beröra min kropp varje vecka, varje månad? Är det någon som inte tror att ett liv med den tillvaron och den utsattheten inte skadar en individs självkänsla och självaktning? Det är faktiskt inte konstigt att många människor räds att bli gamla och "utlämnade".

Vad säger ni själva, ni som är politiskt valda i stadshuset och dess förlängningar i kommunen, ni som beslutar om budgeten och om upphandling av hemtjänstföretag. Är detta ett ämne för debatt? Är detta något ni berörs av? Är hemtjänsten utformad såsom du/ni själva skulle vilja ha den utan att bli kränkta, ledsna och förminskade som individer? Fundera över saken! Vi är några stycken som vill återkomma till frågan i valrörelsen.

Birgitta Andersson

Frågor och svar om hemtjänsten

Alla som utför hemtjänst på uppdrag åt Stockholms stad ska, utöver Socialtjänstlagens värdegrund och Socialstyrelsens allmänna råd, följa den värdegrund och de värdighetsgarantier som kommunfullmäktige beslutat om. Vid upphandling av hemtjänst anger Stockholm bland annat att följande ska gälla "Inriktning, mål och åtagande, service och omvårdnad ska utformas tillsammans med den enskilde så att denne har möjlighet att påverka och bestämma över sitt eget liv. Ett reellt inflytande över service och omvårdnad är en förutsättning för självbestämmande. Inom ramen för beställningen ska insatserna utföras enligt den enskildes önskemål."

Nollåttan ställde fem frågor till de politiska partierna. Svar saknas från Liberalerna och Centerpartiet.

Fråga 1.

Hur ser ni på att det bedöms olika från stadsdel till stadsdel gällande behovet/insatser för brukaren och vad behöver göras för att säkra upp att likställigheten för beslut blir densamma oavsett var man bor i staden?

Kristdemokraterna:

Vi anser att likställighet i myndighetsutövning är en viktig demokratisk fråga. För att undvika att bedömning sker olika beroende av var i staden brukaren bor är det viktigt att ständigt följa upp följsamheten av riktlinjerna för handläggning av ärenden inom socialtjänsten och socialtjänstens äldreomsorg.

Riktlinjerna utgör ett komplement till gällande lagstiftning och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd, m.fl. De anknyter också till andra övergripande dokument och regelverk som gäller inom området. Riktlinjerna ska ge vägledning för biståndshandläggarna samt säkerställa en stadsgemensam rättssäkerhet och likabehan-

dling. Riktlinjerna tar i första hand upp den del av handlägningsprocessen som är specifik inom Stockholms stads äldreomsorg och innebär inte någon inskränkning i den enskildes möjligheter att få sin ansökan individuellt prövad.

Utöver riktlinjerna används ett särskilt framtaget kartlägnings- och bedömningsinstrument vid biståndshandläggningen. Instrumentet används för att utreda och bedöma äldres behov av stöd och hjälp i den dagliga livsföringen. Syftet är att äldre i Stockholms stad ska erhålla en professionell handläggning där utredningsmetodik, bedömning och beslut om insatser är likvärdig i staden.

Utifrån likställighet ansvarar äldreförvaltningen för stadsgemensamma möten för beställarenheteras enhetschefer. Förvaltningen håller även i stadsovergripande nätverksmöten för särskilt utsedda biståndshandläggare inom äldreomsorgen om våld i nära relation. Äldreförvaltningen samverkar dessutom med socialförvaltningen i gemensamma frågor gällande specifika områden och insatser oavsett ålder. Det kan bland annat handla om hemlöshet, våld i nära relation, ledsagning och samhandläggning.

Äldreförvaltningen anordnar kompetensutveckling för stadsdelsförvaltningarnas beställarenheter och ser kontinuerligt över behovet. Vid dessa tillfällen blandas handläggarna från stadsförvaltningarna med varandra för gemensam reflektion och utifrån syftet om likställighet i handläggningen. Återkommande anordnas stadsovergripande introduktion för nyanställda biståndshandläggare och sommarvikarier, seminarier om rättspraxis och rättsliga nyheter samt föreläsningar och utbildningar på högskolenivå utifrån identifierade behov. Äldreförvaltningen ansvarar för att anordna informationstillfällen i samband med revidering av riktlinjerna och att fånga upp behov av förtydliganden och utveckling.

Äldreomsorgsinspektörerna fick år 2019 ett utökat uppdrag att också inspektera biståndsbedömningar i syftet att dessa ska vara rättssäkra och likvärdiga över staden.

Erik Slottnér (KD)
Foto: Yanan Li

Moderaterna:

Detta är en prioriterad fråga för oss moderater, som vi varit tydliga med att driva. Därför arbetar nu våra stadsdelar med kontinuerlig uppföljning för att eftersträva högsta möjliga likvärdighet. För Moderaterna är det viktigt att alla stockholmare får en likvärdig bedömning när det gäller brukarens behov av insatser, oberoende av vilken stadsdel man bor i. Biståndshandläggare har hjälp av tydliga riktlinjer och andra stöd för att göra en jämställd behandling, men hindrar inte den sökandes möjlighet till individuell prövning. Från stadens sida som arbetsgivare arbetar vi hela tiden med bland annat kompetensutveckling för att utveckla detta viktiga jobb för våra medborgare

Yvonne Fernell-Ingelström (M)
Foto: BjörnDalin

Miljöpartiet:

Ja, vi är medvetna om att bedömningarna kan se olika ut, och det är inte bra. För oss i Miljöpartiet är det viktigt att vi i den grönbå majoriteten jobbar för att alla stockholmare ska få likställda beslut, oavsett behov och oavsett stadsdel. Det når vi genom tydliga riktlinjer och styrdokument samt kontinuerlig utbildning. Stadsövergripande utbildningar för biståndsbedömare är en bra utgångspunkt för att nå en likvärdig grund.

Ulla Wahlman (MP)

Socialdemokraterna:

Varje gång fullmäktige fattar beslut om riktlinjerna för biståndsbedömning så är den centrala frågan rättssäkerheten, att bedömningen är likadan i alla stadsdelar. Uppföljningen är extremt viktig i det fallet. Det ska inte vara så att stadsdelens budget styr hur biståndsbedömningen utförs. Men det är också så att den delen i socialtjänstlagen som styr över äldreomsorgen är inte en rättighetslagstiftning vilket gör att medel kan tas i anspråk i andra verksamheter i stadsdelen. Socialdemokrater i Stock-

Mirja Räihä (S)

holm driver därför nationellt att detta blir en rättighetslagstiftning.

Vänsterpartiet:

Vänsterpartiet tycker det är väldigt viktigt att alla brukare får samma bemötande och bedöms likvärdigt oavsett var du bor i staden. Stockholm har 13 stadsdelsområden och vi vill att kommunen ska arbeta mer med att följa upp beslut inom både biståndsbedömda som icke biståndsbedömda insatser.

Robert Mjörnberg (V)

Fråga 2.

Hur tycker ni att hemtjänsten har fungerat och fungerar under Covid-19 pandemin och vilka misstag har begåtts under pandemin?

Kristdemokraterna:

Det som i början av pandemin var mest problematiskt var den stora bristen på skyddsmaterial samt den ytterst begränsade möjligheten till provtagning. Stockholms stad har både via stadsledningskontoret och genom äldreborgarrådet Erik Slottner gång på gång påpekat vikten av att leveranserna av skyddsmaterial inte bara skulle gå till sjukvården, utan även till äldreomsorgen, dock var den sistnämnda klart underprioriterad, framför allt under pandemins inledande månader. I ljuset av de ofta stora påfrestningar som ett arbete med sköra människor under en pågående pandemi innebär har äldreomsorgen överlag fungerat väl. Möjligheten till provtagning via Regionen har under stora delar av pandemin dock varit otillräcklig.

I april fattade staden beslut om att inrätta förstärkningsteam inom hemtjänsten för att minska smittspridningen. Alla kunder med konstaterad eller misstänkt Covid-19 skulle erbjudas att få sina insatser utförda av förstärkningsteam. Förstärkningsteam består av särskilt utsedda medarbetare som enbart arbetar hos personer med konstaterad eller misstänkt Covid-19. Medarbetarna har fått extra utbildning i basala hygienrutiner, smittspridning, skyddsutrustning med mera. Förstärkn-

Fortsättning på nästa sida

ingsteamen har organiserats utifrån behov och förutsättningar. Om de privata utförarna inte haft tillräckligt med volym för att starta egna förstärkningsteam har den enskilde erbjudits insatser från kommunalt förstärkningsteam.

Då den andra vågen kom till Stockholm i november fanns en beredskap med utarbetade rutiner, inarbetade kanaler för kommunikation och samverkan men framförallt en möjlighet att kunna genomföra provtagningar och smittspårningar för att förhindra smittspridning.

Staden har under pandemin inte haft samma möjligheter till uppföljning och utvärdering som under ett normalt år och därför är det svårt att uttala sig om kundnöjdheten inom hemtjänsten.

Moderaterna:

Utvärderingsbehoven i coronakrisens spår är omfattande och staden utvärderar nu i flera steg över tid för att bland annat titta på hemtjänsten. På så sätt kan vi dra lärdomar och erfarenheter successivt vilket hjälper oss att bli än bättre inom äldreomsorgen.

Skyddsutrustning och sjukvårdsmaterial har ända sedan början varit en mycket angelägen fråga för hela regionen, även vård och omsorg i kommunerna. Stockholms stad fick länge påtala vikten av att även äldreomsorgen måste förses med skyddsmaterial, inte bara sjukvården. Tack vare en central materialfunktion kunde staden se till att skyddsutrustning fanns tillgänglig för alla hemtjänstutförare.

Vi fattade under våren 2020 beslut om att använda förstärkningsteam i syfte att minska smittspridningen. Teamen består av avdelad personal som enbart ger insatser till de som är misstänkt eller konstaterat smittade i covid-19. Det innebär att övrig personal inom hemtjänsten arbetar med de enskilda som inte är misstänkt eller konstaterat smittade av covid-19. Förstärkningsteamet är utbildade och har goda kunskaper om arbetsmetoder kring basala hygienrutiner, hur man minskar smittspridning och använder skyddsutrustning i samband med insatser till äldre med covid-19. Förstärkningsteamet ska ha personal som arbetar dygnet runt.

Miljöpartiet:

Hemtjänstens personal gör ett bra arbete men Stockholms stad inklusive hemtjänsten var inte tillräckligt förberedda på en pandemi. Det fanns brister vad gäller både skyddsutrustning och hygienrutiner. Det gäller inte bara Stockholm utan

alla Sveriges kommuner.

Ett bättre samarbete med sjukvården krävs för att bygga upp en bättre beredskap genom att säkra tillgång på skyddsutrustning. Vi måste också säkerställa att alla får utbildning om både hygienrutiner och hur skyddsutrustningen ska användas. Ett problem har också varit att det är många olika personer som arbetar hos en och samma person. Vi vill att staden ska arbeta mot att skapa mindre team inom hemtjänsten så att samma personer återkommer kontinuerligt till den som får hemtjänst. Vi ser också ett stort behov av ledarskapsutbildning och smittskyddsutbildning inom äldreomsorgen. Chefer har ett stort ansvar, inte minst under en pandemi, och därför ska vi satsa på mer på dem. Vi vill också utveckla samarbetet mellan hemtjänst och sjukvård.

Socialdemokraterna:

Covid 19 har verkligen blottat bristerna i hemtjänsten. Det avtalet som styr hemtjänsten ställer krav på t ex utbildningsnivåer hos de fast anställda. När 40 % är timanställda så innebär det att den teoretiska utbildningsnivån blir för låg och att utförarna kringgår på detta sätt utbildningskraven. Dessutom vågar de timanställda inte tacka nej till ett pass när de själva är krassliga vilket ökar risken för smittspridning

Vänsterpartiet:

Tyvärr har hemtjänsten inte fungerat tillräckligt bra under pandemin. I en krissituation som denna blev det tydligt att de brister som finns i hemtjänsten får allvarliga konsekvenser för brukarna. Det har bland annat handlat om brist på skyddsutrustning och brist på tid för basala hygienrutiner, men också om att det finns en stor andel timanställda vilket lett till att många brukare har för många som kommer och går hemma hos sig.

Fråga 3.

Hur arbetar Stockholm stad med att följa FN konventionen för personer med funktionsnedsättning inom hemtjänsten?

Kristdemokraterna:

Stockholms stads Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018 - 2023, vilket är ett viktigt styrdokument för samtliga stadens nämnder och bolagsstyrelser, bygger på FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsned-

sättning, den nationella funktionshinderspolitiken och på stadens vision om ett Stockholm som är tillgängligt för alla och ett föredöme i skyddet av mänskliga rättigheter. Äldrenämnden, som arbetar på ett övergripande plan med äldre frågor och följer upp äldreomsorg i privat regi, samt stadsdelsnämnderna, som har utföransvaret för äldreomsorgen i egen regi, ska samtliga arbeta enligt detta program. Hemtjänst som insats för personer med funktionsnedsättning styrs av stadens riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. Av riktlinjerna framgår att de tar sin utgångspunkt i, och knyter an till, FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Konventionen är också en central utgångspunkt för den uppföljning av stadens arbete med funktionsnedsättning som stadens funktionshinderombudsman gör, och som återspeglas till kommunfullmäktige vartannat år.

10

kommunfullmäktige vartannat år.

Moderaterna:

Ett viktigt styrdokument är Stockholms stads Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018 - 2023. Det bygger på FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, den nationella funktionshinderspolitiken och på stadens vision om ett Stockholm som är tillgängligt för alla och ett föredöme i skyddet av mänskliga rättigheter.

Hemtjänst som insats för personer med funktionsnedsättning styrs av stadens riktlinjer för

handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. Av riktlinjerna framgår att de tar sin utgångspunkt i, och knyter an till, FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Konventionen är också en central utgångspunkt för den uppföljning av stadens arbete med funktionsnedsättning som stadens funktionshinderombudsman gör, och som återspeglas till kommunfullmäktige vartannat år.

Miljöpartiet:

Stockholms stad är en del av den offentliga sektorn och har därmed ett juridiskt ansvar att förverkliga innehållet i FN:s konvention för personer med funktionsnedsättning. Stockholms stads "Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning" grundar sig på principen om alla människors lika värde. Programmet är rättighetsbaserat och har som övergripande mål att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma rättigheter. Alla ska ha lika rätt till stadens skydd, stöd och service samt ges möjlighet att delta i alla delar av samhällslivet.

Programmet förtydligar bland annat att varje person har rätt till individuellt stöd och att få likvärdiga möjligheter till trygghet, självständighet och delaktighet i samhället. Detta gäller då självklart även mottagandet av hemtjänstens insatser.

Socialdemokraterna:

Det operativa ansvaret både för äldreomsorgen och omsorgen av funktionshindrade följs upp i stadsdelsnämnderna. Äldrenämnden inspekterar visserligen utförarna inom hemtjänst men i Stockholm är det många som helst. Det senaste året har dessvärre också inneburit att följa upp arbetet med Covid 19 snarare än annat. Allt från uppföljningen av arbetskläder till övriga basala hygienrutiner.

Vänsterpartiet:

Staden arbetar bland annat utifrån programmet för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Fråga 4.

En fråga som ofta kommer upp bland våra medlemmar är, vem som har bestämt hur lång tid de olika momenten får ta t.ex. tvättstuga, dusch, handling samt matlagning, där vill vi gärna ha er syn på detta?

Fortsättning på nästa sida

Kristdemokraterna:

Stockholms stad införde år 2018 så kallad ramtid inom hemtjänsten. Detta innebär att staden nu har ett gemensamt sätt att skriva beställningar, som för hemtjänstens del ska beskriva behov, syfte och en ramtid för insatserna. Tidsättningen av de olika momenten beslutas av äldrenämnden. Detaljplaneringen om hur och när insatserna ska genomföras gör sedan utföraren upp tillsammans med den enskilde, vilket ger den enskilde större frihet att inom ramen av den totala tiden själv bestämma över insatserna. Vi är medvetna om att implementeringen av denna ramtid har fungerat olika inom staden och vi arbetar ständigt med att följa upp och rätta till detta.

Moderaterna:

Vi eftersträvar äldres frihet och delaktighet med ett större eget inflytande genom så kallad ramtid. Staden följer därför genom inspektioner upp beställning av hemtjänst i ordinärt boende och samverkan med utförare av hemtjänst. Ramtid innebär just ett större inflytande från brukaren om när och hur beviljade insatser ska utföras. Enheterna har kommit olika långt i staden och därför följer vi upp att ramtid införs som tänkt. Meningen är att den enskilde tillsammans med den person som förmedlar detta kan lägga upp bästa sättet att ge hjälp.

Miljöpartiet:

Det finns ett särskilt framtaget kartläggnings- och bedömningsinstrument att använda vid biståndshandläggning för att fastställa tidsåtgång för olika moment inom hemtjänstens ansvarsområde. Biståndshandläggaren är dock inte helt bunden till det eftersom en individuell bedömning av den tid som åtgår för olika typer av insatser ska göras. I Stockholms stad arbetar hemtjänsten med ramtid vilket innebär att hemtjänstmottagaren själv kan bestämma tiden för ett moment, inom den av biståndshandläggaren fastställda ramtiden.

Miljöpartiet vill att den som får hemtjänst ska kunna påverka hur och när insatserna från hemtjänsten görs. Vi vill också fortsätta att utveckla brukarens möjligheter till påverkan inom ramtiden. Vi anser att besluten blir bäst om de fattas i dialog, gemensamt av dem som ser hur situationen faktiskt är på plats och inte genom att räkna hur många minuter varje insats ska ta.

Socialdemokraterna

Kommunfullmäktige i Stockholm har beslutat om

biståndsbedömning med ramtid, följderna ska vara att hemtjänstens kontaktperson tillsammans med den äldre ska bestämma och planera hur tiden används. Det beslutet fattades redan under förra mandatperioden men implementeringen verkar ta tid.

Vänsterpartiet:

Vänsterpartiet har sedan förra mandatperioden arbetat för det som kallas ramtid. Det innebär att brukaren ska ha en total tid då momenten ska genomföras, istället för att varje moment ska ta en specifik mängd tid. Brukaren måste stå i centrum och det är behoven och önskemålen för dagen som ska kunna styra vad som görs.

Fråga 5.

Att ideligen tvingas öppna sitt hem och sig själv för många olika personal upplevs väldigt negativt och arbetsamt. Hur arbetar ni för att antalet personal per brukare ska minimeras?

Kristdemokraterna:

Här tar DHR upp en viktig aspekt av hur det är att vara beroende av hemtjänst för att få det dagliga livet att fungera så smidigt och så bra som möjligt. För att öka kontinuiteten för brukaren har staden i budget för år 2021 formulerat ett antal uppdrag. Bland annat ska stadsledningskontoret fortsätta att stärka det strategiska samarbetet med regionen för att kunna erbjuda sammanhållna vård och omsorg för brukaren med fokus på trygghet och kontinuitet. Äldrenämnden ska därutöver pröva att i mindre skala utforma ersättningen till hemtjänstutförare så att hög kvalitet och kontinuitet främjas, och sedan utvärdera detta. Äldrenämnden ska även i samverkan med stadsdelsnämnderna kartlägga, analysera och ge förslag på hur arbetet med geografiska team i hemtjänsten kan utvecklas för att säkerställa målet om kontinuitet om max 10 personer per 14 dagar.

Moderaterna:

Det här är verkligen en viktig fråga som beskriver vardagen i det egna hemmet. Pandemin har förstås utgjort ett extremt läge som också påverkat personalstyrkan. Vi har nu flera aktuella uppdrag i 2021 års budget, som vi tagit initiativ till just för att komma åt kontinuiteten och brukarens trygghet. Äldrenämnden i Stockholm ska bland annat testa ett ersättningssystem som främjar hög kvalitet och kontinuitet från hemtjänstutförarna. På en högre nivå behöver också samarbetet

med regionen stärkas för en sammanhållen vård och omsorg, såväl som stadsdelsnämndernas arbete med geografiska team.

Miljöpartiet:

Miljöpartiet strävar efter att minimera antalet olika personer som utför hemtjänst hos en brukare. Då får vi både en bättre hemtjänst och en tryggare situation för brukarna. Miljöpartiet har tillsammans med den grönbå majoriteten satt som mål för Stockholms stad att det under en tvåveckorsperiod maximalt ska vara 10 olika personer hos en person som får hemtjänst minst två dagar i veckan. Men det arbetet måste fortsätta att utvecklas. Vi vill se mindre team i hemtjänsten så att de kan arbeta tillsammans och med samma brukare. På så sätt kan antalet olika personer minimeras för den person som får hemtjänst.

Socialdemokraterna:

Kontinuiteten är en viktig fråga för oss socialdemokrater. Vårt sätt är att kräva fasta anställningar på heltid för att minska antalet personer som kommer hem till den äldre med hemtjänst. Men så länge 40% är timanställda kommer det inte att ske. När S, V och MP styrde så fanns det som skall-krav i avtalet att normen ska vara fast anställning på heltid, den skrivningen har redan försämrats till ett intetsägande bör i avtalet

Vänsterpartiet:

Det är för många som kommer och går hemma hos personer med hemtjänst och det måste bli bättre. Vi menar att det både är en fråga om resurser men också en fråga om att få ner timanställningarna och förbättra schemalaggingen.

Påskmuffins

Söt cupcake med påskägg på toppen. 175 grader 15 minuter

Ingredienser:

12	150 gram	Smör eller margarin
	1 dl	Kakao
	2,5 dl	Strösocker
	2 tsk	Vaniljsocker
	1 dl	Gräddfil
	2	Ägg
	2,5 dl	Vetemjöl

Frosting:

150 gram	Färskost naturell
0,5 dl	Florsocker
1 tsk	Vaniljsocker
1 påse	Saffran

Gör så här:

- Vispa ihop ingredienserna till frostingens med elvisp till en slät och fast kräm.
- Ställ kallt.
- Sätt ugnen på 175 grader
- Smält smöret i en kastrull, ta det från värmen och rör ner kakao, socker, vaniljsocker och gräddfil. Blanda ner äggen ett i taget och sist mjölet.
- Fördela smeten i 10 muffinsformar och grädda i mitten av ugnen ca: 15 min.
- Låt svalna.
- Bred frostingens över muffinsen. Garnera med påskgodis.

Hur började det?

Runt 1960 började hemtjänst finnas på kommunal bas, innan var hemtjänst något som ordnades mer ideellt.

Att hemtjänsten började arrangeras kommunalt i början på 60-talet berodde på att allt fler kvinnor började förvärvsarbeta. Arbeten som omsorg om barn och äldre gick från att vara obetalda kvinnoplikter till att vara riktiga arbeten. Mellan 1960 och 1965 skedde en drastisk ökning av antalet hemsamariter och antalet personer som fick hjälp av hemsamariter.

Vad bestod då hemtjänsten av?

Socialutredningen 1965 beskrevs det så här: Besöksverksamhet, hjälp med de dagliga husliga sysslorna, sjukvård och förströelseverksamhet. Det var alltså i princip allt som en människa normalt sett gör själv. Det betonades också att hemsamariten skulle vara en samtalspartner, en inspiratör. Man såg också till att det så långt som möjligt hela tiden skulle vara samma hemsamarit. I början av 1960 talet hade en hemsamarit i genomsnitt 2,6 vårdtagare per vecka. Under slutet av 1970- och början av 1980-talet började kommunerna få alltmer ansvar och självstyrelse. I början av 1980-talet infördes socialtjänstlagen SOL, och HSL, hälso- och sjukvårdslagen.

De är båda ramlagar, och med det menas att de är utformade efter mål och ansvar. Det innebar att kommunerna fick större ansvar. Lagen krävde nu mer utredningar och behovsprövningar till grund för olika biståndsbeslut.

Principen för hemtjänstens utformning var "en vårdgivare och vård ett visst antal timmar". En person kunde alltså bli beviljad en timmas hemtjänst om dagen, men det handlade inte om vad som skulle hända dessa timmar. Vårdtagaren skulle kunna välja mellan olika insatser.

1987 började man alltmer diskutera vad hemtjänsten skulle innehålla. Man frågade sig: Vad är omvårdnad och vad är service? Ledningen började alltmer bestämma i förväg vilken insats som skulle göras.

1992 kom ädelreformen och kommunerna fick hela ansvaret för äldreomsorgen.. Det var från början en god trend, att få möjlighet att bo hemma längre, men det innebar också att man allt mindre hade tid för att tex ta en promenad eller bara sitta och prata.

Idag har man rationaliserat hemtjänsten så mycket som möjligt. Insatserna är noggrant beviljade, och tiden därefter.

Saxat ur: hemtjanst.blogspot.com 2012

13

Konst & kultur i Corona-tider:

Digitalt förstås ! Men också analogt om man tar sig ut i omvärlden där alla som har öppet fixar det säkra besöket ! Kolla t.ex. Bonniers Konsthall och Sven-Harrys som båda har förlängt sina utställningar.

Milles-gårdens konsthall är tillgänglig vintertid inomhus liksom Artipelag och Waldemarsudde.

Biblioteken har också koll på läget och har säkerhetsarrangerat.

Paviljongen i Kungsträdgården ordnar digitala nu och analoga program när ok, som Funkisfestivalen. Eftersom det är ett glas-hus kan man se in utifrån !

TV visar hur man går på opera, Operan Play och Konserthuset och Berwaldhallen diggar digitalt...& Sveriges Radio...

Tipsar Louise, som inte kan det 'poppiga' !

Boken Gamla synsätt – funktionshinder genom tiderna skriven av Margareta Persson.

Den handlar om en osynlig del av vår historia, om hur människor med funktionsnedsättningar betraktats och behandlats genom tiderna. Den ställer frågor om allas lika värde.

Folkhemmets inlåsning av människor på institutioner är den skrämmande bakgrunden till varför personliga assistenter idag är så viktiga.

Boken är lättläst och mycket intressant.

Margareta har fått sin kunskap genom olika uppdrag inom funktionshinderrörelsen, från en aktiv roll i politiken och sin mammas rörelsehinder.

Boken kan du köpa direkt av Margaretas förlag för 90 kr plus porto, totalt ca 140 kr. Mejla till clas@instantbook.se och skriv att ni vill ha boken till Margaretas specialpris på 90 kr. Det går också bra att ringa till Clas

på telefon 08 – 651 39 70 eller 070-534 00 41. Du får en faktura tillsammans med boken. Boken finns även inläst på Legimus hos MTM, myndigheten för tillgängliga medier.

Du kan också köpa boken från Bokus och Adlibris men då kostar den 249 kr.

14

Om hemtjänst: två citat

I maj 2016 remitterade Kommunstyrelsen en 30-sidig rapport från mars om Utveckling av hemtjänst. Den börjar med att beskriva det dåvarande läget:

”I Stockholms stad har idag ca 16.000 personer hemtjänst i eget boende, av dessa är drygt 2.000 personer under 65 år. Förutom stadens hemtjänstverksamheter i egen regi ingår ca 130 privata hemtjänstutförare i valfrihetssystemet. De privata utförarna utgör drygt 65 % av stadens hemtjänst.”

Hur ser läget ut fem år senare, 2021?

I DHR:s Funktionshinderpolitik 1/2021 finns ”Noterat: *Bättre stöd till äldre med hemtjänst*

Kommunen ska erbjuda äldre personer med hemtjänst en fast omsorgskontakt. Det före- slår en statlig utredning (SOU 2020:70).... Yngre hemtjänstanvändare är inte inklude- rade i utredningens förslag, trots att den ser att behovet finns.”

Louise såg att någon omtänksam person stickat varma muddar till Eklunds skulptur *Sittande pojke* på Odenplan.

Hemtjänstminnen från det senaste kvartsseklet

Våren 1983 kom jag hem från Röda Korsets sjukhus efter höstens fall från häst och fick tillfällig hjälp av den lokala kommunala hemtjänsten på Kungsholmen, som var snabba men med begränsande arbetsregler. Jag övergick ganska snart till andra egna insatser. Fortsatte att jobba internationellt med en hoppfällbar sittkäpp som partner förutom bilen, som fungerade som en bensindriven rullstol, samt färdtjänst. Diagnos: snedläkt sacrumfraktur. 10% rörelsehandikappad.

I november 1996 skulle jag till Kungliga Operan för en balettkväll men det blev platt fall ('pas de pladasque') i T-banerampen vid huset på Odengatan dit jag flyttats 1985. Ambulans till S:t Görans. När jag ringer Försäkringskassan fanns jag inte (!?) i systemet. Akut operation av öppen knäfraktur. Hemskickad efter 10 dagar med botad katetriseringsinfektion. En hävert fixades till sängen, stöd i badrummet m.m.. Band att dra vänsterbenet med några år samt kryckor och rullstol blev mina permanenta livskompanjoner. Den lokala kommunala hemtjänsten kom 2 och 2 fyra gånger om dagen. De var olika personer som gärna ville ha arbetsinstruktioner. Fixade ett ark med självhäftande namnlappar så de kunde namna sig... Efter omgipsning blev det en jobbig vinter med lunginflammation och besök av distriktssköterska samt kontakter med sociala representanter eftersom någon sjukpeng inte betalades ut då jag ju försvunnit ur rullorna! (Det är en annan historia lika komplicerad den). Diagnos: ? Till påsk -97 hade 'det offentliga' kommit underfund med att jag efter 1982-olyckan klassificerats som 10% rörelsehandikappad och jag blev flyttad över till Handikappomsorgen. Himmel vilkem skillnad! Samma urstarka tjej kom varje dag och dessutom rullade hon ut mig i vårljuset första 'egna' rullstolen. Vi handlade tillsammans och jag kunde välja min egen mat och annat livsnödvändigt! Andra duktiga medarbetare efterträdde henne tills jag

stötte på 65-årsmuren, då äldreomsorgen skulle ta hand om rulljansen. Diagnos? 'skräpiga åldringen'?

Äldreomsorgen var kommunal hemtjänst och hade många duktiga och snälla medarbetare men med begränsad kontinuitet. När jag kunde åka till Skåne för att hälsa på syster i gammal stuga några dagar fick jag lokal daglig hemtjänst där.

2007 dags för DHRS Motorklubbs jubileum. Var i det ärendet på Tekniska muséet med anpassad bil inkl. Permobilkran i bakluckan. När rullstolen hissades in: "pang!" och jag blev omkullkastad av 60 kg rullstol! = omskadat knä, ny bäckenfraktur fram, foten mjukdelsskadad, ny arm/handledsfraktur, = ett häftigt vårdpaket som fraktades till S:t Görans akut. Jag fick tillfälligt gips på handleden, katetrisering och ett val mellan S:t Görans eller Sabbatsbergs geriatriska eftersom jag var 65+. Efter midsommar handledsoperation på S:t Görans och åter till Sabbatsberg. Hemskickad i gipspaket med dagliga + mer omfattande insatser från hemtjänsten, nu en privat utförare med färre medarbetare.

15

Till midsommar 2019 kom jag hem till vattenläcka från ovan: hall och badrum måste rivras och byggas upp igen! Var bo tillgängligt någonstans? Hittade Elite Hotel Arcadia med rum & pentry och tillgängligt badrum i kvarteret bredvid i augusti. På hotellet hade jag den vanliga hemtjänsten som sedan slutade. Övergick till Ersta hemtjänsts Östermalmsavdelning som också kom varje dag. De var lagom många så att vi kunde etablera rutiner. När jag bad att få samma personer hemma under den första tiden (jul), gick inte det eftersom det var Norrmalmsavdelningen. PUST!!! även om de medarbetarna är lika trevliga och hjälpsamma.

Jag fortsätter att tjata om att man måste försöka minimera hemtjänstens personalvariationer så mycket som möjligt, för både medarbetarnas och användarnas bästa, men förstår också att det inte är enkelt och är ett knepigt pusslande.

Louise Lindström

INTRESSEANMÄLAN

Till Båtresa med Viking Lines resa till Höga Kusten

Söndag den 5 sept – tisdag den 7 sept

Måndag gör båten uppehåll i Härnösand. Där kan vi gå i land och titta på staden. Vi fortsätter sen resan inomskärs förbi Höga Kustenbron, Ulvön och Skuleskogens Nationalpark. Båten vänder och fortsätter ner mot Mariefhamn och Stockholm.

Pris 2 500:-/person för medlem, 2 700:-/person för icke medlem.

I priset ingår båtresa, hytt, 2 st buffémiddagar, 1 frukost, 1 brunch.

Anmäl Ert intresse senast den 30 april till Ulla Kjellvinger, tfn 08-39 88 07 eller 073-394 24 64.

Annonsen kommer ut i Väntan på Nollåttan, som kommer i juni.

OBS: Glöm inte att ta med nationellt ID-kort eller Pass.

Svenskt körkort gäller inte på resan

Arrangör Stockholmsavdelningen

16

Virkat ? Stickat ?

Inte graffiti för att tagga sig själv med sina verk utan ett sätt att nå över de pandemiska begränsningarna i mänskliga kontakter av och med traditionella hantverksmaterial.

De här färgklickarna lyser upp Fiskartorpsvägen. I tidigare nummer av Nollåttan finns några fler varianter avbildade.

Louise såg att någon omtänksam person stickat varma muddar till Eklunds skulptur *Sittande pojke* på Odenplan.

KRÖNIKA

Det här numret har ju temat hemtjänst. Jag har ofta fått känslan när jag har hört om hemtjänst, att hemtjänst är den Onda hjälpinsatsen och assistansen är den Goda hjälpinsatsen. Det finns ju ett uttryck som heter att Utan assistansen stannar livet, och jag kan köpa att det är så för vissa, men gäller det verkligen för alla? Finns det fler än jag som kan se nackdelar med assistansen och att hjälpen blir underskattande? Jag funderar mycket kring om det inte kan vara så att vi upplever saker olika.

Jag fick personlig assistans när jag var 13 år. Har nog alltid haft dubbla känslor för den. Visst har jag alltid tyckt om människorna, assistenterna, men inte assistansen. Den har jag känt står i vägen för mig. För min person. För min identitet. För min integritet. Jag har nog alltid känt att jag fått mer hjälp än vad jag kanske behövt och velat ha.

Av olika skäl var det svårt för mig att växa och utvecklas hemma. Det är först nu när jag är vuxen som jag känner att jag kan bestämma över mig själv på riktigt.

Jag känner faktiskt att jag ser fram emot att få en hjälpinsats som... Kanske hemtjänst, där jag får vara så självständig som möjligt, men där någon kommer och hjälper mig ibland. Jag skulle vilja ha en hjälpinsats där jag får privatliv och anonymitet. För mig känns det som att det blir för familjärt, svårt att sätta gränser, svårt att vara så självständig som jag egentligen vill vara.

Jag tycker att det kan vara en nackdel att alla känner mig så bra. Skulle faktiskt vilja att någon bara kom in och sa "tjena", gjorde det hen skulle och sedan gick. Jag skulle vilja få leva mestadels genom min funktionalitet och hjälpmedel. Jag vill ha en insats som uppmuntrar mig att stärkas och stå på egna ben. Det känns inte riktigt som om

assistansen gör.

Jag ser fram emot den nya teknik som kommer. Visst, det kanske tar ett tag, men vem vet vilka möjligheter den skapar? Det gäller att vi inte lägger oss platt för assistansen och passiviseras. Självständighet skapar livsgnista för mig.

Jag gjorde en gång ett inlägg på Youtube, där jag pratar valfrihet i assistansen. Det kan ni ju kolla på om ni vill.

Eftersom det här är ett väldigt laddat ämne så har jag haft väldigt svårt att få ihop en text över huvud taget. Jag har egentligen mer att säga, men här har ni alltså några av mina funderingar kring personlig assistans och Hemtjänst. Varsågod!

Emelie Utas 17

Alltid Öppet

I december hade Stockholms läns distrikt anordnat ett digitalt möte för att informera om appen "Alltid Öppet" som är framtagen för den landstingsdrivna vården i Region Stockholm och Region Gotland. Privata vårdgivare är inte anslutna till denna app.

Informationen gavs av Gabor Révay och Maria Ahlmark som är de som har arbetat med att utveckla appen "Alltid Öppet" som är till för digitala möten mellan vården och dig som patient. Allt görs i din smartphone eller på din surfplatta. Under våren/sommaren 2021 kommer tjänsten även vara tillgänglig för dator.

Videomöten

18 I appen "Alltid Öppet" kan du boka videomöten för t.ex. akuta besök, årskontroller, rådgivningsbesök och få "smarta erbjudanden". Smarta erbjudanden är för dig med en specifik diagnos och vänder sig bara till patienter som har just den diagnosen.

Vården kan boka videomöten för återbesök eller uppföljning – allt i samråd med dig

som patient. Vården har också möjlighet att sända ett frågeformulär till dig. När de ser dina svar kan de ta ställning till om ett videomöte eller fysiskt möte är det bästa. När vården sänder kallelse till videomöte med dag och tid så kan du enkelt av- eller omboka tiden. Om tiden är ok så får du en påminnelse 15 minuter innan mötet. Om du inte svarar på den digitala kallelsen så får du en kallelse med brev.

Chatt

Du kan också chatta med vården och då ställa specifika frågor. Detta kan du göra vilken tid som helst på dygnet. Vården svarar under dagtid. Du har också möjlighet att ställa mer specifika frågor om det skulle behövas. Vården kan också bifoga länkar.

Erfarenheter

De undersökningar som har gjorts visar att patienterna upplevd en öka tillgänglighet till vården, större delaktighet, säker kommunikation och att man inte är beroende av att vara på en viss plats.

Cirka 900.000 patienter har hittills anslutit sig, de flesta mellan 20 – 60 år men andelen 70+ ökar hela tiden. Antalet anslutna vårdgivare är drygt 700.

Lena Haglöf

Medlemsförmån!

Som medlem i DHR kan du teckna försäkringar genom **Unik Försäkring**. Där ingår försäkring av hjälpmedel som permobil och rullstol i hemförsäkringen. Självrisken är endast 300 kr om du förlorar eller skadar glasögon eller hörapparat. Du kan också försäkra anpassad bil med mera. Genom ditt medlemskap i DHR är ditt pris lägre än för andra kunder.

Läs mer om Unik försäkring på info@unikforsakring.se

Du når Unik försäkring på telefon 010 – 49 00 991 eller 010 – 33 00 217.

Du kan även skicka SMS med ditt telefonnummer till 070 508 66 25 så ringer de upp dig.

Blev jag bortskämd?

En fundering på vilka krav man har rätt att ställa på hemtjänsten och deras egentligen omöjliga uppdrag.

Oktober 2018 blev mitt första möte med hemtjänsten. "Nyskadad" och med bestående funktionsnedsättning skulle jag efter 1 ½ års vårdtid äntligen få flytta till min egen lilla vrå i världen. Efter att ha haft personal runt mig hela tiden under så lång tid så var det ett stort och även ett lite skrämmande steg.

Redan månaderna innan hade jag naturligtvis försökt att plöja igenom hemtjänstbolagens hemsidor, jämförelser och omdömen. När jag söker på mitt närområde har jag 40 olika aktörer att välja emellan. Det är positivt med valmöjlighet, missförstå mig inte, men det är egentligen omöjligt att välja den bästa hemtjänstaktören utifrån det. Vem skriver på sin hemsida att deras värdeord egentligen bara är tomma ord? Vem skriver om pressade scheman som gör att personalen i realiteten inte har möjlighet att utföra sitt arbete i enlighet med vad som är beslutat och i enlighet med sina egna värdeord?

Trygghet, omtanke, kontinuitet, kvalitet är några av de värdeord som återkommer.

Nu har det förvisso varit exceptionella tider i och med Corona. 39 av stadens 91 hemtjänstenheter hade bekräftat Coronasmitta redan förra våren och Stockholm stad blev IVO anmäld på grund av detta. Brister inom hemtjänst och övrig äldreomsorg har varit på tapeten flera gånger under det senaste nyhetsåret. När man undersökte i vilken utsträckning skydd så som visir och munskydd användes så framkom det stora skillnader och en del lät kundens önskan styra, det vill säga om kunden begärde att personalen skulle använda munskydd så gjorde de det men

inte annars. Hur gjorde de då hos personer som inte har förmågan att uttrycka sig eller inte har den mentala kapaciteten att göra en egen bedömning? Plus om munskydd användes fick de bara ett som skulle användas genom hela dagen, från den ena kunden till den andre.

Men hur ser den generella kunskapsnivån om till exempel hygien ut. Hur ofta tvättar er personal händerna när de kommer? Används förkläden? När de städar, används det olika trasor för badrum respektive kök? Har de tid att göra ett ordentligt arbete eller innebär tidspressen att de måste skarva i hörnen? Känner ni er trygga, sedda och hörda?

En person inom hemtjänsten ska dessutom vara duktig på allt, den ska kunna laga mat (helst efter dina preferenser), vara duktig på att städa (jag hävdar att det är en konst), den ska vara lyhörd och känna av när man gärna vill prata eller när man helst vill att de ska arbeta som en tyst skugga, de ska vara praktiska och händiga, de ska veta om du helst vill ha en Skogaholmslimpa eller Levain om det bara står "bröd" på inköpslistan och veta vilket kaffe du helst vill ha, ha god kunskap om hygien och kunna avgöra om en person behöver kontakta vården. De ska kunna sköta din intima hygien på ett tryggt och respektfullt sätt för att i nästa stund byta glödlampa. De ska dessutom kunna förflytta sig mellan kunderna på 0 sekunder då den tiden inte är beaktad i schemaläggningen. Listan kan säkert göras längre. Jag känner flera som har bytt hemtjänstbolag flera gånger på grund av missnöje. Har det handlat om personkemi eller har det funnits orimliga förväntningar? Hade ett byte möjligen kunnat undvikas med bättre och konstruktiv kommunikation (från båda parter) där hemtjänstbolaget

istället hade kunnat ta till sig kritiken och utvecklats till gagn för alla parter? Det kan jag inte svara på men jag undrar om man inte borde införa en slags utvecklad ARN=Allmän Reklamations Nämnd för hemtjänsten. En instans dit man kan vända sig med klagomål och synpunkter och som ska kunna medla och komma med förslag på hur hemtjänsten kan utvecklas och förbättras. Så att båda parter kände att de kom fram till en lösning där behov och förväntningar kunde pareras med de praktiska förutsättningarna hemtjänsten har att jobba inom. En sådan instans skulle kunna upptäcka om något bolag inte höll måttet men i första hand verka för att alla bolag höll en riktigt hög miniminivå inom just kompetens, kvalitet, kontinuitet, lyhördhet och omtanke.

Hur gick det då för mig? Jag hade enorm tur! Den första som kom hem till mig var en trygg, erfaren kvinna som trots att hon var över 65 år valde att jobba kvar och det var hon som skötte den initiala kontakten. En gammal räv som såg vad som behövde göras och känner en stor arbetsstolthet. Under lång tid hade jag i huvudsak bara en person som kom hem till mig och som lärde känna mig och mina

vanor och behov väl. Även den personen var av samma skola och väldigt mån om att göra ett bra jobb. Det skadade inte att vi dessutom klickade. Han slutade dessvärre och nu är det annorlunda, kanske delvis på Corona vilket gör att arbetsbördan ökar när de måste täcka för sjuka kollegor? Det är inte samma kontinuitet och jag känner mig mer som en gnällig tjatmoster och jag känner mig frestad att sätta upp lappar med instruktioner på olika ställen i lägenheten. Plus låta inköpslistan bestå av bilder på önskad produkt så att jag inte får 7 gula lökar när jag har bett om 7 st äpplen ytterligare en gång.

Kanske blev jag bortskämd till en början men jag fick en inblick i hur bra hemtjänsten faktiskt kan vara! Det är viktigt! För en del är besöket från hemtjänsten den enda sociala kontakt man får under dagen och man är utlämnad! Men om man utgår från värdeorden på hemtjänstbolagens hemsidor så är alla ni som har hemtjänst lika bortskämda som jag var i början... Men så ser väl verkligheten inte ut?

Eva Pettersson

Båtresa till Mariehamn med Viking Line Cinderella!

Lördag den 22 maj.

Vi träffas i Viking Terminalen Stadsgården, kl 16.30. Båten avgår kl 17.30.

Åter vid terminalen söndag den 23 maj kl 14.30.

Sista anmälningsdag tisdag den 20 april.

OBS! Anmälan är bindande! Pris 650:- för medlem, 750:- för icke medlem. Betalas in på avdelningens bankgiro nr 710-9333.

I priset ingår resa, hytt, buffé och brunch. Det finns bara 3 st fullt tillgängliga hytter. Ledsagare finns med på resan.

Alla måste klara sig själva i hytterna. Eller via sin personliga assistent, att kunna ta sig in och ut ur sin hytt och toalett/dusch.

Anmälan görs till Ulla Kjellvinger tel 08-39 88 07 eller 073-394 24 64

OBS! Glöm inte att ta med Er godkänd ID-handling!

Alla är hjärtligt välkomna, inte bara medlemmar.

Arrangör Stockholmsavdelningen

Inför årsmötet!

Avdelningen behöver alla goda krafter. Och särskilt behövs du, både som medlem och som förtroendevald, för att fortsätta vårt viktiga arbete för ett tillgängligt samhälle för alla.

Avdelningens årsmöte 2021 planeras att hållas onsdag den 30 juni kl. 13.00 – 16.00 i Bagarmossens Folkets Hus. Notera dag och tid i din almanacka!

På årsmötet samlas avdelningens medlemmar för att behandla styrelsens verksamhetsberättelse för de år som varit (2019 och 2020), avdelningens verksamhet och budget innevarande år och kommande år. Årsmötet ska också välja ordförande, styrelse, valberedning och revisorer.

Mandattid

För ordförande och styrelse är mandattiden två år, för revisorer och valberedning är den ett år.

Förslag på kandidater

På årsmötet presenterar valberedningen ett förslag på kandidater till de val som årsmötet ska göra. Du som medlem har

möjlighet att påverka valberedningens förslag genom att lämna förslag på kandidater till valberedningen. Var inte blygsam!

Du kan gärna föreslå dig själv eller någon annan som du vet är intresserad. Den du föreslår ska vara tillfrågad och ha accepterat.

Vad gör styrelsen?

Styrelsen ansvarar för avdelningens hela verksamhet samt svarar för den intresse-/rättighetspolitiska verksamheten. Styrelsen har hjälp av arbetsgrupper som initierar och bereder frågor och av avdelningens två sektioner som främst arbetar med nära medlemskontakter, sociala aktiviteter och uppsökande verksamhet.

Som ledamot i styrelsen är du med och utformar avdelningens verksamhet. Det är både lärorikt och utvecklande att tillsammans med andra få vara med och leda avdelningens viktiga verksamhet.

Kontakta valberedningen, info@dhrs.se

Post: DHR Stockholmsavdelningen, Hammarby Fabriksväg 23, 120 30 Stockholm

21

Hej alla medlemmar!

Tyvärr har det inte blivit någon lättnad i pandemin. Västerortssektionen tvingas ställa in de aktiviteter som var planerade att genomföras under mars och april.

Vi får hoppas att det blir bättre tider snart och att vi kan ses och få umgås fysisk i maj!

BINGO: Spånga Folkan, Spångavägen 353

Söndag 11/4 kl. 12-15 - inställt

Söndag 23/5 kl. 12-15

Söndag 5/9 kl. 12-15

Söndag 3/10 kl. 12-15

Söndag 14/11 kl. 12-15

Årsmöte den 21 mars – inställt

Nytt datum för årsmötet kommer att meddelas senare.

Nollåttan och hemsidan www.dhrs.se

Söder om söder

Musik-kaféer

Bagarmossen Folkets Hus,
Lillåvägen 44, Bagarmossen

Musikkafé lördag den 20 mars 2021
INSTÄLLT

Musikkafé söndag den 18 april 2021

Gruppen Small Connection med sång och musik

Tid kl 13.00-15.30. Sista anmälningsdag tisdag den 13 april.

Musikkafé lördag den 29 maj 2021

För underhållningen står Staffan Kling-spor med sina dragspel, sång och leder oss i allsången.

Tid kl 12.30-15.30. Sista anmälningsdag tisdag den 25 maj.

Info om Musik-kafféer

Plats: Bagarmossen Folkets Hus
Lillåvägen 44 Bagarmossen

Vi träffas under säkra förhållanden.
Handsprit finns på plats.

Välkommen med din anmälan till
Ulla Kjellvinger tfn 08-39 88 07
eller 073-394 24 64.

Smörgåsar och kaffe/te serveras.

Pris 50 kr för medlem och 60 kr för icke medlem, om inget annat anges.

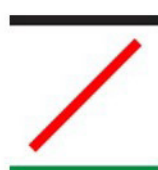
Anmälan är bindande. Som alltid DHR-info och fina lotterivinster.

Givetvis finns det hörslinga i lokalen.

Alla hjärtligt välkomna, inte bara medlemmar.

Vi följer FHM rekommendationer så vi reserverar oss för ev ändring p g a Covid-19.

22

ZAKETT[®]

Janne Uvebrandt & Mikke Malm

assistans & ledsagning

Telefon
08-400 255 33

E-post
info@zakett.se

Hemsida
www.zakett.se

Replik

"Jag undrar om tanken på välfärden och att allting ska fixas på politisk väg verkligen är hållbar?" Undrar Emelie Utas i årets första Nollåttan.

Jag tänker att vem annars ska hålla välfärden levande? Vi har ju politiker vars uppgift är att bygga ett samhälle och där ingår välfärden. Jag tror knappt att t.ex. Wallenberg skulle vara villig att betala för de som behöver samhällets stöd.

Visst har vi tagit välfärden som självklar som nu raseras steg för steg. De utsatta misstänkliggörs som lata och slöa som man vill piska till arbete. Assistanterna tigs ihjäl av politikerna som helst av allt vill avveckla den av ideologiska skäl, men de lägger dimridåer inför det påståendet. Det finns fler områden som man skär ner på. Inte för att det

fattas pengar utan man har tröttnat på välfärden. Jag tror vi behöver bygga en ny välfärd som kommer från rötterna. Den enskilda människans behov ska styra och vara avgörande besluten – inte myndigheternas synsätt. Precis som det var tänkt från början och det är genom skattesedeln, tycker jag, som det ska finansieras.

Jag har lärt mig genom åren att man måste kämpa för sin sak ifall man vill få ett bra liv. Det är inte alla som orkar och då är det viktigt med ett starkt DHR som försvarar våra rättigheter. Och jo, jag säger "Ja" till att FN-konventionen för funktionsnedsättning blir svensk lag. Eftersom då får vi som rörelse större muskler att arbeta med mot etablissemangen.

Mika Ihanus

Kungsträdgården i maj

Solen värmer oss igen!
ÅRSMÖTE 30 juni
 Vi går mot ljusare tider, antligen!

23

Vinnare i nr 1 kryss blev Fredrik Johnsson, Stockholm och Anders Bjurhammer, Norrtälje. Grattis!

Skicka in din lösning senast 6/4 till: info@dhrs.se alternativt:

DHR Stockholmsavdelningen, Hammarby Fabriksväg 23, 120 30 Stockholm

1:a pris: 2 Trisslotter, 2:a pris: 1 Trisslott

Vinnare presenteras i nästa nummer av Nollåttan 3/21

Åsa Strahlemo, DHR:s förbundsordförande:
(från intervju i P1 Morgon den 6 december 2020)

Dags för en officiell ursäkt!

Vipeholmsanstalten och andra institutioner är en del av Sveriges historia som många inte känner till. DHR menar att staten nu måste ge alla de människor som placerades där en offentlig ursäkt. De behöver få upprättelse, erkännande och bli lyssnade på, men lika viktigt är att förhindra att det som skedde då händer igen.

Åsa Strahlemo
Foto: Linnea Bengtsson

Radiodokumentären om Vipeholmsanstalten är en historia om övergrepp, våld, medicinska experiment, misshandel och misskötsel som vi har svårt att förknippa med Sverige, men som har återverkningar långt in i nutid.

När Vipeholmsanstalten var som störst på 1950-talet fanns där plats för 1000 patienter.

De människor som var intagna där skulle i dag benämnas som personer med intellektuell funktionsnedsättning. På den tiden kallades de för sinnesslöa, obildbara idioter som ansågs ligga samhället till last.

Åsa är starkt berörd av Vipeholm och av den debatt som nu pågår om hur Sverige har hanterat människor med funktionsnedsättning.

Många tror att det som skedde på Vipeholmsanstalten är ett hemskt undantag, men så är det inte. Under 1900-talet fanns det många anstalter och institutioner runt om i Sverige som var hem för barn och vuxna med olika funktionsnedsättningar, många av dem även med nedsatt rörelseförmåga.

När ett barn föddes med en funktionsnedsättning övertalades ofta föräldrarna att lämna bort det till en institution med förklaringen att det skulle bli bättre för barnet och lättare för familjen. Institutionen var ofta ett sjukhus som låg långt bort från hemmet. Besök från anhöriga uppmuntrades inte, inte heller hembesök.

När barnet väl placerats på institution fanns det mycket lite insyn i vad som försiggick. Dokumentationen var sparsam och kommunikationen med

barnens föräldrar var även den sporadisk, torftig och inte alltid helt sanningsenlig. Barnen levde ofta inte så länge och begravdes anonymt. Att människor misshandlades på alla möjliga sätt, svalt, inte fick vård, omtanke eller närhet var vanligt.

Åsa menar att institutionsvården är en del av vår historia som sällan berättas.

Än i dag tystas berättelser ned och tas inte på allvar. Nu är det dags att staten ger alla de människor som drabbats en offentlig ursäkt. De behöver få upprättelse, erkännande och bli lyssnade på.

Hur en ursäkt och ett erkännande gestaltas anser hon spelar mindre roll; staten skulle kunna skapa en offentlig plats för de människor som varit utsatta, ett museum eller en minnesplats.

Att det görs är det viktiga. Men lika viktigt är att samtidigt förhindra att något liknande sker igen. I dag byggs det återigen nya boenden för personer med funktionsnedsättning i Sverige. Boenden där det finns barn, unga och vuxna och där gruppens behov och personalens vilja sätts före individens behov och önskemål. Där individen själv inte kan bestämma över sin vardag eller sin hemmiljö fullt ut, för att det inte anses viktigt, ekonomiskt hållbart eller möjligt resursmässigt. Detta ska vara individens trygga hem, men alltför ofta framkommer att människor far illa på boenden runt om i landet. Det är som om vi inte lärt oss något alls av historien. Kanske för att den inte berättas för alla.

Åsa tror att alla de brott som skett har sin grund i att alla människor inte anses ha lika värde eller rättigheter.

Har du varit på institution?

Och vill du berätta om det? Skriv till Nollåttan på info@dhrs.se eller till kansliet DHR, Hammarby Fabriksväg 23, 120 30 Stockholm.

Den 10 mars höll DHR tillsammans med FUB och liberalerna ett digitalt riksdagsseminarium om kravet på en statlig ursäkt till alla människor som suttit på institution.

För mer information: dhr.se. Det går också att lyssna på talen på youtube eller läsa dem på dhr.se

Kommunal hemtjänst är fruktansvärd för användarna

Detta för att användarna upplever mycket stress av de som arbetar inom hemtjänsten. Personalen har för många personer och har inte tid för varje enskild person. Man är tvungen att gå på toaletten på schematid och inte utifrån behov.

De äldre som har blivit beviljad hemtjänst har byggt upp vår höga standard och borde behandlas med respekt och ges mera tid för att kunna få sina behov tillgodosedda.

Personalen mår inte heller bra eftersom de behöver stressa iväg till alla de som är beviljade hjälp. De kan ibland behöva lämna användaren på toaletten då de ska iväg till någon annan.

Det finns kameror som har installerats i de äldres lägenheter för att bevaka dem och kunna ge dem mindre mänsklig kontakt.

Det får inte vara på det här viset. Ingen mår bra av det, stackars våra äldre som bara får stå ut med denna behandling.

Ibland kommer inte hemtjänsten till den äldre utan bara uteblir och då får personen ingen hjälp. Det behöver byggas upp en gemensam respekt för äldre och oss alla för att kunna tillgodose rättigheter och även kunna upprätthålla skyldigheterna som ligger på varje individs ansvar.

Det finns många unga personer sitter i kommunerna som handläggare och har ingen erfarenhet eller omdöme att kunna se omfattning av vad dessa beslut de fattar får för konsekvenser.

Jag arbetar som tolk och har varit i många kontakter och möten med dessa människor som arbetar inom kommunen. Jag har sett hur det fungerar.

RafiqAmiree

KRÖNIKA

Svänger dinglande

Lyfter på arslet och bränner av en riktig goding.

Lättar på andra skinkan och befriar en till.

Sitter jag här och tycker synd om mig själv?

Jag har Moa-Katt som förgyller tillvaron sen ett år tillbaks och biran trillar ner i sina perioder. Men vad fan, det behövs något mer.

Jag försöker ta försiktigt på den såriga armbågen men då slår en spams till och vill något annat. Kvider till och biter mig i tungan.

– Aj som fan!

Glor ut genom de skitiga köksfönsterna.

Där uppe på Skinnarviksberget. Kanske redan om några veckor. Ja, då är det dags. Då sticker blåsipporna upp skallarna i skrevorna på och runt berget. Sen tar vitsippor vid med all sin växtkraft. Här är det bara vara hängpungen som växer i självdränerad jord. Visst, den doftar också underbart men inte som vårbloomor.

Det kommer ett hummande ur mig.

Är skrivandet så viktigt för mig att jag vill fortsätta sitta här solo?

Och låta kroppen bli mindre och mindre villig.

Fotstödet stönar till av min stamp.

Vad fan, har minst tio, femton år kvar till sista punkten. Det blir många, jävligt många timmar att sitta här, bita i citroner och känna hemorrojderna

växa. Sen kommer kvällen och tvingar sig på. Då blir det dags att slumra framför teve-serie efter teve-serie som automatiskt påbörjar ett nytt avsnitt.

Blicken åker ner till Moas mjauande på golvet. Garvet kommer men stramar snabbt till sig av hennes undrande blick.

– Okej, jag ska skärpa mig. Spring iväg till hallen och titta i jackfickan. Den hänger på en galge.

Hon lägger huvudet på sned och riktar öronen framåt mot mig.

–Jo du, jag tror att där är en lapp med en adress och kanske ett mobilnummer. Hon var rödhårig. Mmm. Hade en hund med ständigt viftande svans. Länge sen, före din tid gumman. Men kanske det fortfarande behövs en daghusse?

Med avmätta steg och en lätt svängande bakdel går Moa mot blombrädan och hoppar upp. Hennes blick fastnar som vanligt på de långa bladen. Två snabba jabbar får blomman att gunga till och fajten är i gång.

– För fan Moa! Den har jag ärvt av morsan. Du kan väl ta en annan. Eller vad sägs om att vässa klorna på en mjuk hundnos och få fart på något? Baloo i Djungelboken säger till kungen Louie något om att han tänder på en låt och sen dansar han häcken av sig. Vad sägs om en sväng om på fyra, du, jycken, jag och... Nej, skit i matten. Hängpungen fixar rytmen mycket bättre utan störande moment.

En hård jabb får blomman att svaja och gör den groggy. Så pass att den smäller i golvet.

Det var den det. Sånt händer. Kila iväg nu och hämta lappen.*Håkan Pettersson*

Digitalhjälpen

I april 2020 fick Post- och Telestyrelsen (PTS) uppdrag av regeringen att bidra till äldres förmåga att använda digitala tjänster, öka tillgängligheten samt att främja den digitala delaktigheten. De insatser som PTS gör inom ramen för uppdraget riktas mot äldre och andra som är isolerade med anledning av coronaviruset. Förutom detta uppdrag har PTS även ett löpande uppdrag att stärka utvecklingen av kommunikationslösningar för personer med funktionsnedsättningar och särskilda behov.

Nu har Digitalhjälpen lanserats – websidor med vägledning och tips för att hjälpa äldre att förstå och använda digitala tjänster. På Digitalhjälpen finns information, steg-för-steg-guider, instruktionsfilmer och fördjupande information om videosamtal och hjälp på distans med fjärrstyrning.

Digitalhjälpen finns på

pts.se/digitalhjalpen

Logga in och ta del av tjänsten!

27

PORTO

DHR, Medlemsregistret

Box 43

123 21 Farsta

DHR – Delaktighet – Handlingsfrihet – Rörelsefrihet

- DHR Stockholmsavdelningen erbjuder medlemsociala aktiviteter samt råd och stöd för medlemmar.
- DHR Stockholmsavdelningen bedriver intresse-/rättighetspolitik med målet att personer med nedsatt rörelseförmåga ska vara fullt jämställda, jämlika och delaktiga i samhället.
- DHR Stockholmsavdelningens verksamhetsområde omfattar förutom Stockholm stad även Ekerö, Lidingö, Solna och Sollentuna kommuner.

Kom med du också!

**Så här blir du medlem:
Besök DHR:s hemsida, dhr.se eller
Fyll i och skicka in nedanstående talong.**

Namn	Födelsenummer/år
Gatuadress	
Postnummer	Postadress
E-postadress	Telefonnummer

Klipp ur talongen och sätt porto på baksidan eller fyll i dina uppgifter på dhr.se